

.....  
Imię i nazwisko ucznia

.....  
Pełna nazwa szkoły

Liczba punktów

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII  
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW  
ROK SZKOLNY 2016/2017**

**ETAP TRZECI**

**Instrukcja dla ucznia**

1. Zestaw konkursowy zawiera ..... zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je komisji przeprowadzającej eliminacje.
3. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
5. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
6. Nie używaj korektora.

**Pracuj samodzielnie.**

Czas pracy:  
**90 minut**

Liczba punktów  
możliwych  
do uzyskania: 40.  
Tytuł laureata  
zdobędziesz, jeżeli  
uzyskasz co najmniej 32  
punkty.

**POWODZENIA!**

---

*Zatwierdzam*

**Zadanie 1. (1 p.)**

**Przyjrzyj się ilustracji i odpowiedz na pytania.**



Źródło: [www.wikipedia.org](http://www.wikipedia.org)

- A. Podaj nazwę bitwy z V w. p.n.e, w której Grecy walczyli na okrętach, przedstawionych na zdjęciu.  
.....
- B. Kto w starożytnej Grecji w V w. p.n.e dysponował najpotężniejszą flotą wśród wszystkich miast-  
państw?  
.....

**Zadanie 2. (1 p.)**

**Przyjrzyj się ilustracji i odpowiedz na pytania.**

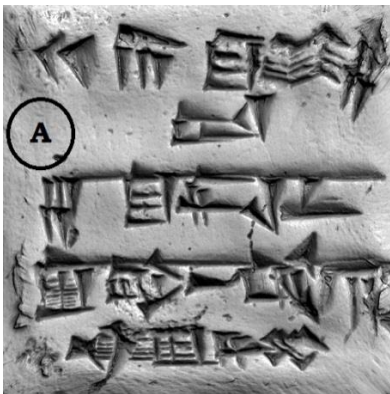


Źródło: [www.wikipedia.org](http://www.wikipedia.org)

- A. Jak nazywa się przedmiot ukazany na ilustracji?  
.....
- B. Z jaką religią związany jest pokazany na ilustracji przedmiot?  
.....

**Zadanie 3. (2 p.)**

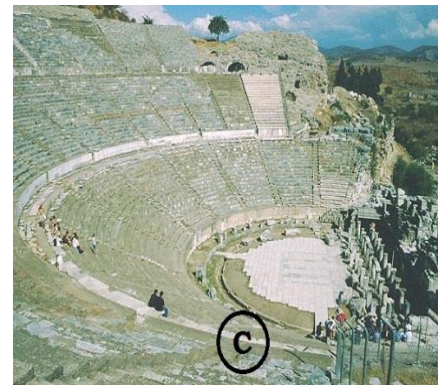
Przyporządkuj pokazane na ilustracjach osiągnięcia cywilizacyjne do odpowiednich państw (kraj) starożytnych, wpisując we właściwych rubrykach tabeli litery, którymi oznaczono osiągnięcia.



*historycy.org*



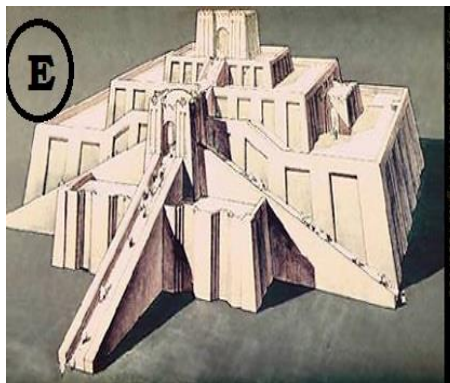
*projektmyp1a.blogspot.com*



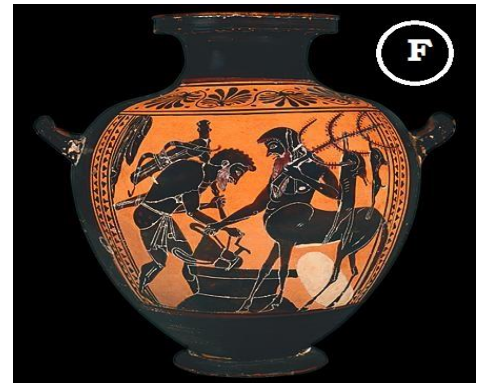
*maximus.pl*



*info.wiara.pl*



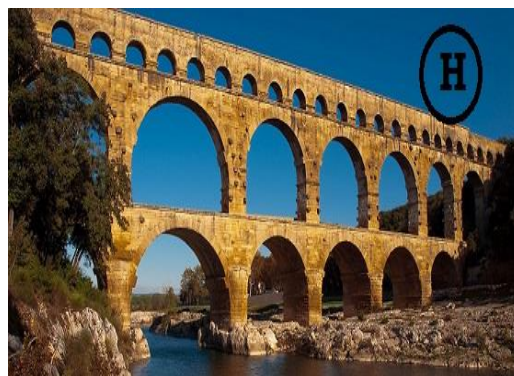
*dawne-cywilizacje.cba.pl*



*sosowa.edupage.org*



*mojegimnazjum.com*



*akademiaprymusa.edu.pl*

Nazwa państwa (krajny)	Osiągnięcia cywilizacyjne
<b>Egipt</b>	
<b>Mezopotamia</b>	
<b>Grecja</b>	
<b>Rzym</b>	

#### Zadanie 4. (3 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie na jego podstawie i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

##### *Testament Bolesława Krzywoustego*

*Gdy poczuł, że (los) żąda od niego śmiertelnej powinności, poleca spisać dokumenty testamentowe. Przekazuje w nim w spadku czterem synom i to, co osiągnięte zasługami przodków, i następstwo w królestwie, wyznaczając stałe granice czterech dzielnic w ten sposób, że w rękę najstarszego miało pozostać i księstwo dzielnicy krakowskiej i władza zwierzchnia. A jeśli by spotkało go to, co ludzkie, zawsze starszeństwo i wzgląd pierworództwa miały rozstrzygać spór o następstwo. Przypominają mu piątego syna, to jest Kazimierza, który był jeszcze małym dzieckiem, dlatego nie pamiętał o nim, dlatego nie zapisał mu żadnej części testamentowej. A on im na to odrzekł: „Owszem, od dawna pamiętałem i zapisałem”. Gdy oni dziwili się, jaka to mogła być piąta część wśród czterech, ktoś, nie wiem, żartobliwie czy poważnie, wtrącił: „Czyż nie widzicie, że dla czterech tetrarchów zrobiona jest kwadryga [stosowna] dla tetrarchii? Tak oto temu pacholęciu zapisuje się w spadku piąte koło u wozu czterokonnego [kwadrygi]” [...]*

Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 1, Rzeszów 2000, str.101-102.

- A. O których czterech synach Bolesława Krzywoustego wspomina kronikarz Wincenty Kadłubek ?
- Mieszko, Władysław, Henryk, Kazimierz.
  - Władysław, Mieszko, Henryk, Bolesław.
  - Kazimierz, Mieszko, Bolesław, Henryk.
  - Bolesław, Henryk, Władysław, Kazimierz.
- B. Testament, o którym mówi kronikarz, został sporządzony
- pod koniec XI w.
  - na początku XIII w.
  - w 1. połowie XII w.
  - w 2. połowie XII w.
- C. Na podstawie tekstu oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. W odpowiednie miejsce tabeli wstaw literę P (Prawda) lub F (Fałsz).

1.	Kazimierz był czwartym, ukochanym synem Bolesława.	
2.	Bolesław nadał ziemię krakowską i zwierzchnictwo najstarszemu synowi, czyli seniorowi.	
3.	Po śmierci najstarszego z rodu władzę zwierzchnią obejmował jego syn.	

**Zadanie 5. (1 p.)**

Na zamieszczonych ilustracjach znajdują się władcy Polski z dynastii Piastów, Andegawenów i Jagiellonów. Zapisz w kolejności chronologicznej imiona i przydomki (cyfry) pokazanych poniżej władców rządzących państwem polskim.

Źródło : *Historia Polski, Atlas Ilustrowany*, wyd. Demart, Warszawa 2014, str. 80- 81; 85;87-89.



.....

.....

.....

.....

.....

**Zadanie 6. (1 p.)**

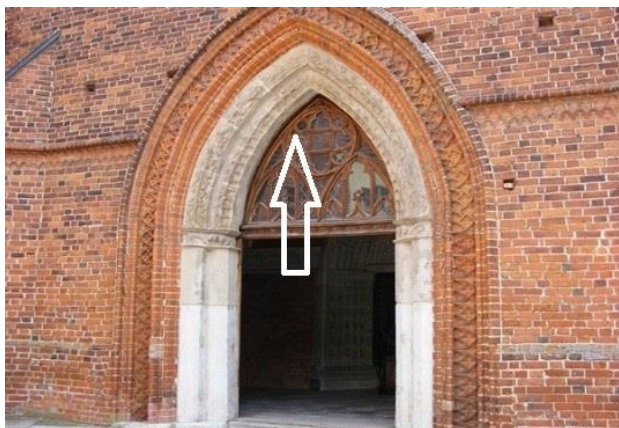
Do każdego średniowiecznego kronikarza dobierz z ramki właściwe postaci władców, za panowania których tworzyli. Wpisz imiona i przydomki władców w odpowiednich miejscach tabeli.

A.	Gall Anonim	
B.	Wincenty Kadłubek	
C.	Janko z Czarnkowa	

**Bolesław Krzywousty, Władysław Jagiełło, Kazimierz Wielki, Kazimierz Sprawiedliwy**

**Zadanie 7. (2 p.)**

**A. Podpisz pokazane na ilustracji typowe elementy jednego ze stylów architektonicznych.**



*polskaniezwykla.pl*

*pl.wikipedia.org*

a.....

b.....



*panoramio.com*

*gwo.pl*

c.....

d.....

**B. Podaj nazwę tego stylu .....**

(wpisz nazwę właściwego stylu)

## Zadanie 8. (2 p.)

Po przeczytaniu tekstu źródłowego i analizie ilustracji odpowiedz na poniższe pytania.



www. Głos Choroszczycy

*To najszkodliwsza, iż moc sobie tak wielką przyznają, którą królewskiej i senatorskiej przeszkodę czynią, a monarchię chwalebłą i ludziom zbawienną, jako się rzekło w demokracji, która jest w rządach ludzkich najgorsza i najszkodliwszą i tu, w tym królestwie tak szerokim, niepodobną, obracają. To jest, iż chcą, aby szlachta albo lud pospolity przez posły swe rządził, a bez nich król z radą swoją nic nie czynił, a na ich konkluzje patrzył. Czym się wszytka natura Korony tej mienić i zatem zginąć musi, która jest królestwem, a nie miastem greckim albo szwajcarskim, ani Wenecją. A musiałaby się wszytka szlachta w jednych murach i w jednym mieście zamknąć i tam mieszkać, aby o sobie wszyscy radzić zaraz mogli.'*

1. Którą grupę społeczną krytykuje autor tekstu?

.....

2. Kogo oznaczono na ilustracji cyfrą 1? Podaj imię i nazwę dynastii.

.....

### Zadanie 9. (2 p.)

W XVII wieku Rzeczpospolita prowadziła wiele wojen, w których często wyróżniali się znakomici polscy dowódcy. Zaznacz na mapie po jednej miejscowości, w której wslawili się hetmani: Stanisław Żółkiewski i Jan Karol Chodkiewicz. W drugiej kolumnie tabeli wpisz nazwy tych miejscowości, a w trzeciej nazwy państw, z którymi wówczas toczyli boje wymienieni hetmani.



Źródło: W. Chybowski, *Historia. Gimnazjum zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych*, wyd. Demart, Warszawa 2004, s.39.

Hetman	Miejsce bitwy	Nazwa państwa
Stanisław Żółkiewski		
Jan Karol Chodkiewicz		

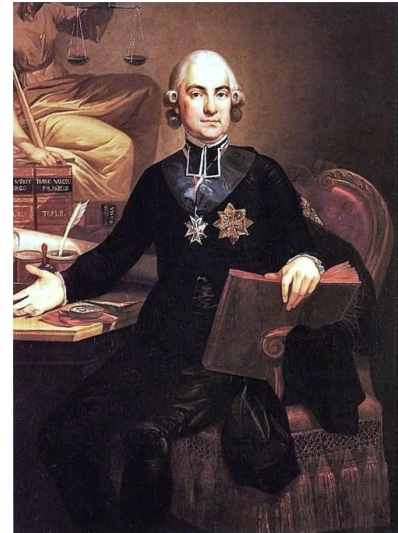


**Zadanie 10. (1 p.)**

Jednym z najdonioślejszych wydarzeń w dziejach Polski było uchwalenie konstytucji 3 Maja. Poniżej widnieją portrety twórców tej ustawy. Wpisz ich imiona i nazwiska w wyznaczone miejsca.

Źródło: [wikipedia.pl](http://wikipedia.pl); [gimmoszczernica.edupage.org](http://gimmoszczernica.edupage.org);

Stanisław Małachowski; Ignacy Potocki; Hugon Kołłątaj; Stanisław August Poniatowski



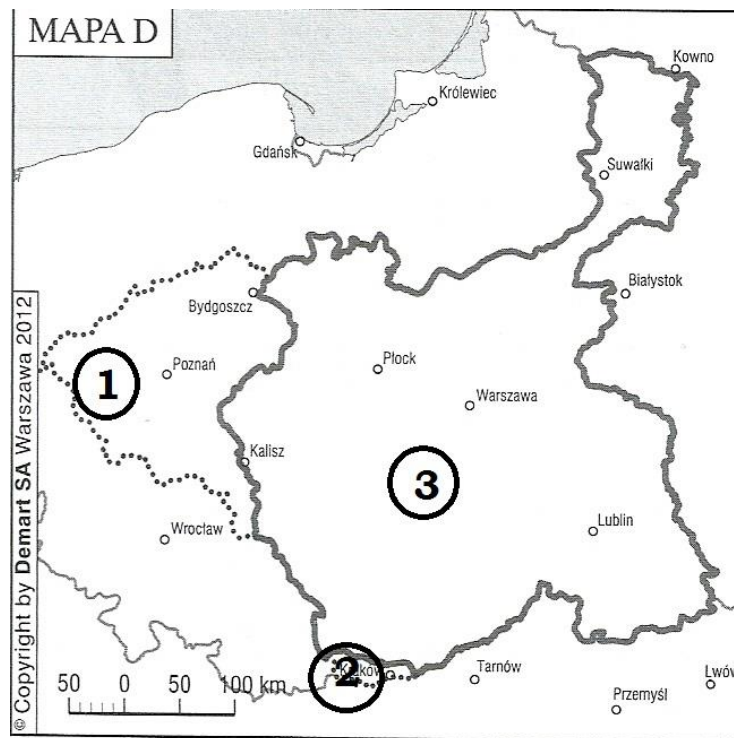
A.....

B.....

C.....

**Zadanie 11. (1 p.)**

W latach 1814-1815 obradował kongres wiedeński, podczas którego zapadło wiele ważnych ustaleń w sprawie ziem polskich. Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli nazwy obszarów zaznaczonych na mapie poszczególnymi cyframi.



Nr	Nazwa obszaru
1	
2	
3	

## Zadanie 12. (4 p.)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

*Konstytucja Królestwa Polskiego* [fragment]

Art. 1. Królestwo Polskie jest zawsze połączone z Cesarstwem Rosyjskim [...].

Art. 3. Korona Królestwa Polskiego jest dziedziczną w Osobie Naszej i Naszych [...] Dziedziców i Następców [...].

Art. 5. Król w przypadku swej nieobecności mianuje namiestnika, który powinien mieszkać w Królestwie [...].

Art. 8. Stosunki polityki zewnętrznej naszego cesarstwa będą wspólne naszemu Królestwu Polskiemu.

Art. 11. Religia katolicka rzymska, wyznawana przez największą część mieszkańców Królestwa Polskiego, będzie przedmiotem szczególnej opieki rządu, nie uwłaczając przez to wolności innych wyznań [...].

Art. 16. Wolność druku jest zaręczona. Prawo przepisze środki ukrócenia jej nadużyć [...].

Art. 17. Prawo rozciąga swą opiekę równo na wszystkich obywateli bez żadnej różnicy stanu i powołania.

Art. 18. Starodawne prawo kardynalne – nikogo nie pozwolimy uwięzić bez wyroku sądowego – stosować się będzie do wszystkich mieszkańców wszelkiego stanu [...].

Art. 24. Każdemu Polakowi wolno będzie przenosić się z swą osobą i swym majątkiem podług form prawem oznaczonych.

Art. 25. Skazany na karę ponosić ją będzie w Królestwie [...].

Art. 26. Wszelka własność [...] jest świętą i nietykalną.

Art. 28. Wszystkie czynności publiczne: administracyjne, cywilne i wojskowe [...] odbywać się będą w języku polskim.

Art. 29. Urzędy publiczne, cywilne i wojskowe nie będą mogły być sprawowane, tylko przez Polaków [...]

Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 2, Toruń 1994, str.121-122.

A. Podaj imię i nazwisko Polaka, który opracował tekst konstytucji Królestwa Polskiego.

.....

B. Wypisz dwie zasady ustrojowe Królestwa Polskiego wg Konstytucji Królestwa z 1815 r.

.....

.....

.....

.....

.....

C. Wymień dwa prawa, które otrzymali obywatele w Królestwie Polskim w myśl konstytucji.

.....

.....

.....

.....

D. Wymień imię i nazwisko pierwszego namiestnika Królestwa Polskiego.

.....

**Zadanie 13. (4 p.)**

Podpisz główne wydarzenia związane z powstaniem listopadowym, które przedstawiają poniższe ilustracje.

**Ilustracja I**



[www.wlaczPolske-Polska-szkola.pl](http://www.wlaczPolske-Polska-szkola.pl)

.....

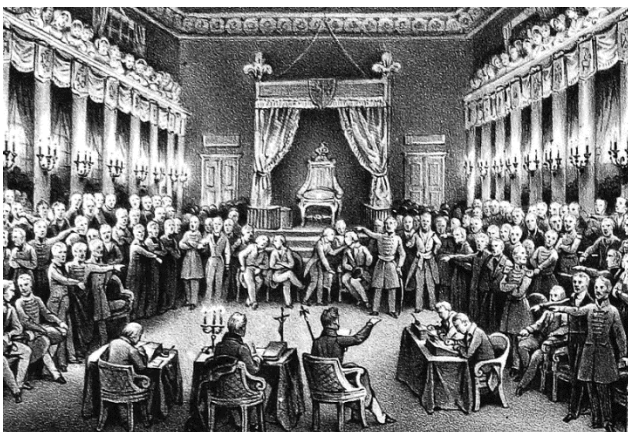
**Ilustracja II**



[www.3obieg.pl](http://www.3obieg.pl)

.....

**Ilustracja III**



[www.Blogmedia24](http://www.Blogmedia24)

.....

**Ilustracja IV**



[www.bloodybigbattles.blogspot.com](http://www.bloodybigbattles.blogspot.com)

.....

**Zadanie 14. (1 p.)**

Wśród wymienionych wydarzeń wskaż to, które chronologicznie jest pierwsze i to, które jest ostatnie. W tabeli obok wydarzenia chronologicznie pierwszego wpisz cyfrę 1, obok ostatniego – cyfrę 2.

Wydarzenia	Odpowiedzi
A. Dyktatura Ludwika Mierosławskiego	
B. Manifest Rządu Narodowego	
C. Branka	
D. Uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim	
E. Stracenie Romualda Traugutta	

**Zadanie 15. (2 p.)**

**Prawidłowo podpisz ilustracje (A, B, C, D), przedstawiające dowódców/generalów uczestniczących w powstaniu listopadowym. Wybierz spośród podanych poniżej.**

**Józef Bem, Józef Chłopicki, Ignacy Prądzyński, Jan Skrzynecki, Piotr Wysocki**



Źródło: *Historia Polski, Atlas Ilustrowany*, wyd. Demart, Warszawa 2014, str. 164.

Litera	Imię i nazwisko dowódcy
A	
B	
C	
D	

**Zadanie 16. (2 p.)**

**Przeczytaj uważnie fragmenty biografii, wpisz imię i nazwisko postaci, o której mowa.**

**Walerian Łukasiński; Joachim Lelewel, Ignacy Prądzyński, Adam Jerzy Czartoryski, Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki**

Opis postaci/osoby	Imię i nazwisko
W Petersburgu zaprzyjaźnił się z przyszłym carem Rosji Aleksandrem, objął potem stanowisko ministra spraw zagranicznych Rosji. Na kongresie wiedeńskim jeden z głównych doradców cara, namówił go do utworzenia Królestwa Polskiego i nadania mu konstytucji. Wkrótce potem został przez cara odsunięty. Współtwórca tekstu konstytucji Królestwa Polskiego.	
Oficer, założyciel Wolnomularstwa Narodowego dla obrony swobód obywatelskich. W 1821 roku utworzył konspiracyjną organizację Towarzystwo Patriotyczne. Aresztowany za spiskowanie został skazany na 9 lat więzienia, pozostał w nim aż do śmierci w 1869 roku.	
Zaprojektował budowę Kanału Augustowskiego, wydał podręcznik dotyczący sztuki wojennej. W powstaniu listopadowym był szefem sztabu armii polskiej. Autor wielu dobrych planów operacyjnych przeciw wojskom rosyjskim. Tylko częściowo zrealizowane. Po upadku powstania zesłany w głąb Rosji. Dowodził w wygranej bitwie pod Iganiami.	
Staął na czele Towarzystwa Patriotycznego. Po upadku powstania listopadowego osiadł w Paryżu. Działał w Komitecie Narodowym Polskim, potem wstąpił do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. Historyk, działacz niepodległościowy.	

**Zadanie 17. (2 p.)**

**Na podstawie tekstu pieśni żołnierskiej odpowiedz na poniższe pytania a), b), c).**

Oto dziś dzień krwi i chwały  
 Oby dniem wolności był  
 W tęczę Franków Orzeł Biały  
 Patrząc lot swój w niebo wzbił  
 Słońcem lipca podniecany  
 Woła na nas z górnych stron:  
 Powstań Polsko, skrusz kajdany  
 Dziś Twój tryumf, albo zgon!

Hej, kto Polak na bagnety!  
 Żyj swobodo, Polsko Żyj!  
 Takim hasłem cnej podniety  
 Trąbo nasza wrogom grzmij  
 Trąbo nasza wrogom grzmij. [...]

Źródło: [pl.wikipedia.org](http://pl.wikipedia.org);



Źródło: *culture.pl*

a) Podaj tytuł pieśni.

.....

b) Do którego wydarzenia z XIX-wiecznej historii Polski nawiązywała ta pieśń.

.....

c) Podaj imię i nazwisko polskiego dramatopisarza, poety, malarza pokazanego na ilustracji, żyjącego na przełomie XIX i XX wieku, który upamiętnił tę pieśń w swoim dramacie.

.....

**Zadanie 18. (4 p.)**

**Przeczytaj fragmenty biografii osób związanych z wydarzeniami z okresu powstania styczniowego i odpowiedz, do jakich postaci historycznych się odnoszą. Dopasuj także do postaci właściwe ilustracje.**

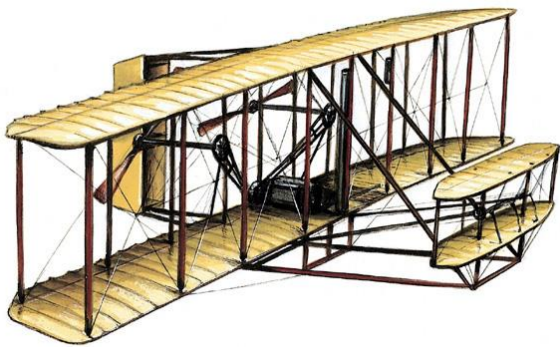
Aleksander II Romanow, Marian Langiewicz, Aleksander Wielopolski, Romuald Traugutt, Ludwik Mierosławski

Lp.	Opis postaci	Imię i nazwisko postaci	Nr zdjęcia
A.	Margrabia, od czerwca 1862 r. naczelnik Rządu Cywilnego Królestwa Polskiego, zwolennik ugody z carem, przeprowadził reformę i polonizację szkolnictwa, doprowadził do oczynszowania chłopów, równouprawnienia Żydów i powołania Szkoły Głównej w Warszawie. Z jego inicjatywy zorganizowano branżę.		
B.	Pierwszy dyktator powstania styczniowego przyszedł na świat 17 stycznia 1814. Brał czynny udział w ataku na Arsenał podczas nocy listopadowej. Jako wódz powstania wielkopolskiego w 1848 r. brał udział w ciężkich bitwach pod Miłosławiem i Sokołowem, gdzie został pojmany przez Prusaków. Zmarł w Paryżu.		
C.	Generał i dyktator powstania styczniowego. Brał udział w wyprawie Garibaldię na Sycylię. Związany z białymi. Wraz ze swoim wojskiem pobił Rosjan pod Słupią. Po powstaniu znalazł się w Turcji, gdzie służył w armii, tam też zmarł.		
D.	Syn Mikołaja I i księżniczki pruskiej Charlotty, mąż Marii. W wieku 18 lat odbył podróż po Rosji. Król Polski od 1855 roku. Wprowadził szerokie reformy gospodarcze i społeczne m.in. reformę uwłaszczeniową.		



**Zadanie 19. (2 p.)**

Na podstawie ilustracji wpisz nazwy wynalazków i dopisz ich twórcę/ ów.



[www.encyklopedia.pwn.pl](http://www.encyklopedia.pwn.pl)

A.....  
.....



[pl.wikipedia.org](http://pl.wikipedia.org)

B.....  
.....



[www.mkgajwer.jgora.net](http://www.mkgajwer.jgora.net)

C.....  
.....



[www.projektoskop.pl](http://www.projektoskop.pl)

D.....  
.....

**Zadanie 20. (1 p.)**

**Przyjrzyj się karykaturze i odpowiedz na poniższe pytania.**



Źródło: Maresz T., Olczak E., Kubis B., *Spotkania z historią. Atlas z komentarzami źródłowymi dla gimnazjum*, WSZPWN, Warszawa 2007, str.96.

A. Z jakim wydarzeniem związane są postaci przedstawione powyżej?

.....

B. Podaj nazwisko osoby oznaczonej cyfrą 1 na ilustracji.

.....



**Zadanie 21. (1 p.)**

**Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia a), b).**



A)

*www.clipartpanda.com*



B)

*www.pck.pl*

a) Podaj nazwę organizacji, wskazanej na zdjęciu (A).

.....

b) Podaj nazwisko założyciela tej organizacji pokazanego na zdjęciu (B).

.....